

בכל מערבין פרק שלישי עירובין

לב.

עין משפט נר מצוה

א מ"י פ"י מהל' מאלות אסורות הלכה: **ב** מ"י פ"א מהל' מוסרי כפרה הלכה: **ג** מ"י ע"ג: **ד** מ"י פ"י מהל' מעשר הלכה י:

רב ניסים גאון

האשה שיש עליה לידה או ידבה מביאה מעות ונותנת בשופר. פ"י שופר האומר כאן היא יחיבה שמקבצין לתוכה מעות שלקנין. כמפורש במס' שקלים י"ג שפורות היו במקדש וכתוב עליהן תקלין חרתין תקלין עתיקין. ולזה נכתבו במסכת גיטין בפרק הניקין, והא שפורא דמעיקרא בי בר יהודה ולבסוף בי רבה, ולבסוף בי רב יוסף, ולבסוף בי אביי, ולבסוף בי רבא.

רבינו הגנאל

רבינו הגנאל (המשך) של כהנים עומדין משם עד שיכלו כל מעות שבשופר. אמר רב ששת מנא אמינא לה דתניא האומר לחבירו צא ולקט לי תאנים מתאנאי אוכל מהן עראי ומעשרין דמאי, מלא לך כלכלה זו אוכל מהן עראי ומעשרין דמאי. כמה דברים אמורים בעם הארץ, אבל חבר אוכל ואין צריך לעשר דברי רבי. וכן שמעון בן גמליאל אומר לא יאכל עד שייעשר לפי שלא נחשדו חברים לתרום [שלא] מן המוקף. א"ר נטאין דברי מרבי אבא, מוטב שיחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף, ואל יאכלו לעמי הארץ טבלא. ודייק רב ששת מינה ואמר רב כהן לא פליגי ר' [ן]אבא אלא בבחירה, אבל כ"ע חזקה שליחה, ודאמר ליה לקט לי דמאי ליקט. ודחי רב נתנאי הכי, לא משום חזקה שליחה עושה שליחותו אלא כדכ"ר [נתנאי חזקה] חזקה היא על החבר שאין מוציא דבר שאינו מתוקן ממתת דיו. לפיכך א"ר אם החבר אמר לנעם הארץ ודאי החבר עישר מתוקן מבייתו, לפיכך אוכל עם הארץ ואין צריך לעשר. ואבא א' [לא] נחשדו חברים לתרום מבייתו על מה שהוא בדיה. אמר מר במה דברים אמורים שמעשרין דמאי, בעם הארץ. האי עם הארץ אי ל"ע כמותו א"ל לקוט לי לא ציית ליה לעשר כלל, ולא ודאי ולא דמאי. אלא עם הארץ דאמר לחבר אותו חבר מעשר דמאי חייש שמא עם הארץ שא"ל לקט לי עשר עליהן מבייתו, הוה ליה ספק לפיכך דמאי. אי הכי [הא] תנא רבי מוטב שיחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף ולא חזקה חזקה רבינא, ואוקמה רבינא, וחבר אחר שומע, ר' סבר

רב ששת אמר חזקה שליחה עושה שליחותו. הרב רבינו שמשון מפולירא פוסק כרב ששת דב"ר פוסק להלכה כרב נחמן דדיני וכרב ששת דבאסורי ולר"ת נראה דהכא הלכה כרב נחמן דב"ר התקבל (גיטין 97 סד).

בשל סופרים חזקה שליחה עושה שליחותו ורב ששת אמר אחד זה ואחד זה חזקה שליחה עושה שליחותו א"ר ששת מנא אמינא לה דתנן **א** משקרב העומר הותר החדש מיד והרחוקים מותרים מחצות היום ואילך והא חדש דאורייתא הוא וקתני הרחוקים מותרין מחצות היום ואילך לאו משום חזקה שליחה עושה שליחותו ורב נחמן התם בדתני טעמא לפי שיודעין שאין בית דין מתעצלין בו ואיכא דאמרי אמר רב נחמן מנא אמינא לה דקתני טעמא לפי שיודעין שאין ב"ד מתעצלין בו ב"ד הוא דלא מתעצלין בו הא שליחה מתעצלת בו ורב ששת אמר לך ב"ד עד פלגיה דיומא שליחה כולי יומא אמר רב ששת מנא אמינא לה דתניא האשה שיש עליה לידה או ידבה מביאה מעות ונותנת בשופר וטובלת ואוכלת בקדשים **א** לערב מאי טעמא לאו משום דאמרינן חזקה שליחה עושה שליחותו ורב נחמן התם כדרב שמעיה **ב** חזקה אין ב"ד של כהנים עומדים משם עד שיכלו כל מעות שבשופר אמר רב ששת מנא אמינא לה דתניא האומר לחבירו צא ולקט לך תאנים מהן עראי ומעשרין דמאי מלא לך כלכלה זו אוכל מהן עראי ומעשרין דמאי. כמה דברים אמורים בעם הארץ אבל בחבר אוכל ואינו צריך לעשר דברי רבי רבן שמעון בן גמליאל אומר אינו אוכל עד שייעשר בעם הארץ אבל בחבר אינו אוכל עד שייעשר **א** לפי שלא נחשדו חברים לתרום מוטב שיחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף, ואל יאכלו לעמי הארץ טבלא. ודייק רב ששת מינה ואמר רב כהן לא פליגי ר' [ן]אבא אלא בבחירה, אבל כ"ע חזקה שליחה, ודאמר ליה לקט לי דמאי ליקט. ודחי רב נתנאי הכי, לא משום חזקה שליחה עושה שליחותו אלא כדכ"ר [נתנאי חזקה] חזקה היא על החבר שאין מוציא דבר שאינו מתוקן ממתת דיו. לפיכך א"ר אם החבר אמר לנעם הארץ ודאי החבר עישר מתוקן מבייתו, לפיכך אוכל עם הארץ ואין צריך לעשר. ואבא א' [לא] נחשדו חברים לתרום מבייתו על מה שהוא בדיה. אמר מר במה דברים אמורים שמעשרין דמאי, בעם הארץ. האי עם הארץ אי ל"ע כמותו א"ל לקוט לי לא ציית ליה לעשר כלל, ולא ודאי ולא דמאי. אלא עם הארץ דאמר לחבר אותו חבר מעשר דמאי חייש שמא עם הארץ שא"ל לקט לי עשר עליהן מבייתו, הוה ליה ספק לפיכך דמאי. אי הכי [הא] תנא רבי מוטב שיחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף ולא חזקה חזקה רבינא, ואוקמה רבינא, וחבר אחר שומע, ר' סבר

בשל סופרים. סמכין לחזקה שליחה עושה שליחותו. הרחוקין. מירושלים שאין יודעין אם עדיין קרב העומר מותרין מחצות היום. אלמא סמכין אכהנים שהן שלוחו ועבדי שליחותיהו ומקרבי ליה: **הס דקדמי טעמא כו'.**

בשל סופרים חזקה שליחה עושה שליחותו ורב ששת אמר אחד זה ואחד זה חזקה שליחה עושה שליחותו א"ר ששת מנא אמינא לה דתנן **א** משקרב העומר הותר החדש מיד והרחוקים מותרים מחצות היום ואילך והא חדש דאורייתא הוא וקתני הרחוקים מותרין מחצות היום ואילך לאו משום חזקה שליחה עושה שליחותו ורב נחמן התם בדתני טעמא לפי שיודעין שאין בית דין מתעצלין בו ואיכא דאמרי אמר רב נחמן מנא אמינא לה דקתני טעמא לפי שיודעין שאין ב"ד מתעצלין בו ב"ד הוא דלא מתעצלין בו הא שליחה מתעצלת בו ורב ששת אמר לך ב"ד עד פלגיה דיומא שליחה כולי יומא אמר רב ששת מנא אמינא לה דתניא האשה שיש עליה לידה או ידבה מביאה מעות ונותנת בשופר וטובלת ואוכלת בקדשים **א** לערב מאי טעמא לאו משום דאמרינן חזקה שליחה עושה שליחותו ורב נחמן התם כדרב שמעיה **ב** חזקה אין ב"ד של כהנים עומדים משם עד שיכלו כל מעות שבשופר אמר רב ששת מנא אמינא לה דתניא האומר לחבירו צא ולקט לך תאנים מהן עראי ומעשרין דמאי מלא לך כלכלה זו אוכל מהן עראי ומעשרין דמאי. כמה דברים אמורים בעם הארץ אבל בחבר אוכל ואינו צריך לעשר דברי רבי רבן שמעון בן גמליאל אומר אינו אוכל עד שייעשר בעם הארץ אבל בחבר אינו אוכל עד שייעשר **א** לפי שלא נחשדו חברים לתרום מוטב שיחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף, ואל יאכלו לעמי הארץ טבלא. ודייק רב ששת מינה ואמר רב כהן לא פליגי ר' [ן]אבא אלא בבחירה, אבל כ"ע חזקה שליחה, ודאמר ליה לקט לי דמאי ליקט. ודחי רב נתנאי הכי, לא משום חזקה שליחה עושה שליחותו אלא כדכ"ר [נתנאי חזקה] חזקה היא על החבר שאין מוציא דבר שאינו מתוקן ממתת דיו. לפיכך א"ר אם החבר אמר לנעם הארץ ודאי החבר עישר מתוקן מבייתו, לפיכך אוכל עם הארץ ואין צריך לעשר. ואבא א' [לא] נחשדו חברים לתרום מבייתו על מה שהוא בדיה. אמר מר במה דברים אמורים שמעשרין דמאי, בעם הארץ. האי עם הארץ אי ל"ע כמותו א"ל לקוט לי לא ציית ליה לעשר כלל, ולא ודאי ולא דמאי. אלא עם הארץ דאמר לחבר אותו חבר מעשר דמאי חייש שמא עם הארץ שא"ל לקט לי עשר עליהן מבייתו, הוה ליה ספק לפיכך דמאי. אי הכי [הא] תנא רבי מוטב שיחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף ולא חזקה חזקה רבינא, ואוקמה רבינא, וחבר אחר שומע, ר' סבר

(א) מנחות סה, (ב) סוכה תל"א, (ג) נחלה דהלא דוקא לערב ולעיל גבי עומר מירי מחצות ע"י מוס' מגינה כל, ד"ה האון וכו' ומוס' ויחסי מ: (ד) ד"ה טעול, (ה) פסחים 5, (ו) [לעיל ל: וש"ת], (ז) [פסחים ט, וש"ת], (ח) [מנחות כ: ע"ש], (ט) [ז"ל ל: יאמר].

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אכל אמר וכו' לעשרן ודאי אלא דמאי דהא אמרינן שמיא הנותן עישר אלא יפיש ויחלל הוא: (ב) תוס' ד"ה רב ששת וכו' אשה סתם ומה שלוחו אסור בכל הגשים: (ג) בא"ר ל"ה היה צריך לחזקת ב"ד כהנים:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה תאנים מתאנאי וכו' בשל תורה. ע"פ לקטן על ע"כ תוס' ד"ה מלא האלי מלא:

מוסף רש"י

שאיין בית דין מתעצלין בו. מלקטין קודם חלות (סוכה תל"א). עד שיכלו כל מעות שבשופר. כל שופר היה שם שכתוב עליו קנין, ואשה שיש עליה לידה, וכן כל מחוסרי כפרה, שנתין מעות ונותנין לתוכה, ודמי קנין קצוין היו, ואוכלים בקדש לערב וסומכין על חזקה כ"ד של כהנים שאין עומדין משם עד שיכלו כל מעות אלו שופר, כ"ד של חזקה שליחה עושה שליחותו א"ר ששת מנא אמינא לה דתניא האומר לחבירו צא ולקט לך תאנים מהן עראי ומעשרין דמאי מלא לך כלכלה זו אוכל מהן עראי ומעשרין דמאי. כמה דברים אמורים בעם הארץ אבל בחבר אוכל ואינו צריך לעשר דברי רבי רבן שמעון בן גמליאל אומר אינו אוכל עד שייעשר בעם הארץ אבל בחבר אינו אוכל עד שייעשר **א** לפי שלא נחשדו חברים לתרום מוטב שיחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף, ואל יאכלו לעמי הארץ טבלא. ודייק רב ששת מינה ואמר רב כהן לא פליגי ר' [ן]אבא אלא בבחירה, אבל כ"ע חזקה שליחה, ודאמר ליה לקט לי דמאי ליקט. ודחי רב נתנאי הכי, לא משום חזקה שליחה עושה שליחותו אלא כדכ"ר [נתנאי חזקה] חזקה היא על החבר שאין מוציא דבר שאינו מתוקן ממתת דיו. לפיכך א"ר אם החבר אמר לנעם הארץ ודאי החבר עישר מתוקן מבייתו, לפיכך אוכל עם הארץ ואין צריך לעשר. ואבא א' [לא] נחשדו חברים לתרום מבייתו על מה שהוא בדיה. אמר מר במה דברים אמורים שמעשרין דמאי, בעם הארץ. האי עם הארץ אי ל"ע כמותו א"ל לקוט לי לא ציית ליה לעשר כלל, ולא ודאי ולא דמאי. אלא עם הארץ דאמר לחבר אותו חבר מעשר דמאי חייש שמא עם הארץ שא"ל לקט לי עשר עליהן מבייתו, הוה ליה ספק לפיכך דמאי. אי הכי [הא] תנא רבי מוטב שיחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף ולא חזקה חזקה רבינא, ואוקמה רבינא, וחבר אחר שומע, ר' סבר

רבינו הגנאל

אמר רב נחמן בשל סופרים אמרינן חזקה שליחה עושה שליחותו, אבל בשל תורה עד שיחברו. ורב ששת שליחה עושה שליחותו. אמר רב ששת מנא אמינא לה דתנן במנחות משקרב העומר מותר החדש מיד, והרחוקין מחצות היום ואילך, ופשוטה היא. ורב ששת בית דין אין מתעצלין ושרי מחצות היום אבל גבי שליחה כל היום, ויהי מזה אמרינן חזקה שליחה עושה שליחותו. אמר רב ששת מנא אמינא לה דתניא האשה שיש עליה לידה או ידבה מביאה מעות ונותנת בשופר וטובלת ואוכלת בקדשים לערב. מאי טעמא **א** ליעשרי ספק הא עם הארץ חזקה שליחה עושה שליחותו **ב** ליעשרי דמאי צעם הארץ קאמר ליה לחבר סיפא כו' והכי קאמר במה דברים אמורים דלוקט נריך לעשרן דמאי צעם הארץ קאמר ליה לחבר סיפא כו' וישא בעי הארץ מאי בעי התם אמר רבינא **ה** רישא בעי הארץ שאמר לחבר סיפא בחבר שאמר לעם הארץ וחבר אחר שומעו רבי סבר

מדכונן ורב נחמן מודה דבשל סופרים חזקה שליחה עושה שליחותו כיון דעיקר שם מעשר מן התורה חשיב לה **כ** של תורה: ולג' **א** לחברו צא ולקט לך תאנים מהן עראי ומעשרין דמאי מלא לך כלכלה זו אוכל מהן עראי ומעשרין דמאי. כמה דברים אמורים בעם הארץ אבל בחבר אוכל ואינו צריך לעשר דברי רבי רבן שמעון בן גמליאל אומר אינו אוכל עד שייעשר בעם הארץ אבל בחבר אינו אוכל עד שייעשר **א** לפי שלא נחשדו חברים לתרום מוטב שיחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף, ואל יאכלו לעמי הארץ טבלא. ודייק רב ששת מינה ואמר רב כהן לא פליגי ר' [ן]אבא אלא בבחירה, אבל כ"ע חזקה שליחה, ודאמר ליה לקט לי דמאי ליקט. ודחי רב נתנאי הכי, לא משום חזקה שליחה עושה שליחותו אלא כדכ"ר [נתנאי חזקה] חזקה היא על החבר שאין מוציא דבר שאינו מתוקן ממתת דיו. לפיכך א"ר אם החבר אמר לנעם הארץ ודאי החבר עישר מתוקן מבייתו, לפיכך אוכל עם הארץ ואין צריך לעשר. ואבא א' [לא] נחשדו חברים לתרום מבייתו על מה שהוא בדיה. אמר מר במה דברים אמורים שמעשרין דמאי, בעם הארץ. האי עם הארץ אי ל"ע כמותו א"ל לקוט לי לא ציית ליה לעשר כלל, ולא ודאי ולא דמאי. אלא עם הארץ דאמר לחבר אותו חבר מעשר דמאי חייש שמא עם הארץ שא"ל לקט לי עשר עליהן מבייתו, הוה ליה ספק לפיכך דמאי. אי הכי [הא] תנא רבי מוטב שיחשדו חברים לתרום שלא מן המוקף ולא חזקה חזקה רבינא, ואוקמה רבינא, וחבר אחר שומע, ר' סבר